

kunde udmærket pløjes op endnu i Efteraarstiden, saa at der kunde saas Foraarssæd i dem til Foraaret. Men dersom vi ikke faar Gødning, f. Eks. Fosfor eller Kali, saa er det ganske udelukket, at de kan give Afgrøde. Om det vil være en gavnlig Foranstaltning, afhænger derfor i høj Grad af, om vi kan faa saadan Gødning. Ogsaa om denne Sag vil jeg imidlertid gerne forhandle med dem, der er interesserede og kan paatage sig at gøre et Arbejde i den Henseende — vore Organisationer og de Udvalg, som er nedsatte, og ligeledes Hedeselskabet —, om der skulde være nogen Mulighed for at faa nogle af de nævnte Arealer opløjet i Aar. Jeg skal dog gøre opmærksom paa, at en hel Del af vore Lavmoser allerede er saa vaade, at man ikke kan pløje dem.

Det ærede Medlem for Skjoldeløv-Kredsen (Johannes Pedersen) gjorde opmærksom paa, at der paa hans Egn var nedlagt flere Brug i de to sidste Aar, end der var oprettet, og han nævnedes et Eksempel, hvor 4-Huse var lagte ind under en Herregaard. De 3 laa i Periferien, sagde det ærede Medlem, saa han havde i og for sig ikke saa meget imod, at de blev lagt ind under Herregaarden, men det fjerde laa ved offentlig Vej og burde ikke være nedlagt. Jeg kender ikke noget til den Sag og vil opfordre det ærede Medlem til at opgive Matrikelnumrene, saa man kan se, hvad der er sket, for det er nemlig ikke sikkert, at der er sket noget ulovligt eller noget, som var til at hindre. Dersom Husene ligger paa Hovedgaardens Jord, kan man ikke forhindre det, og dersom vedkommende Herremand har Inddragelsesret i Henhold til Loven af 19. Februar 1861, kan man heller ikke hindre det. Derfor vil jeg gerne have disse Tilfælde mere oplyst, saa at det kan blive undersøgt, om der er sket noget utilbørligt eller ikke.

Det ærede Medlem fremdrog ogsaa et Tilfælde, hvor man ikke havde givet en Statshusmand Tilladelse til at udstykke sin Lod til Byggepladser. Naar det bliver udtalt i saa stor Almindelighed, kan jeg ikke svare paa et saadant Spørgsmaal, men faar jeg nærmere Oplysninger, skal jeg gerne undersøge det. Jeg forstaaer ikke, at det kan være rigtigt — men det maa det vel være —, thi i saadanne Tilfælde henvender jeg mig til Kommissionerne, og dersom de anbefaler Sagen, ved jeg ikke af, at jeg nogen Sinde har stillet mig afvisende. Jeg har ikke noget imod, at Statshusmændene, naar for øvrigt Forholdene taler derfor, faar Adgang til at afstaa mindre Stykker,

hvis Husmandsbruget da ikke lider alt for meget derved, og naar Kommissionerne anbefaler Sagen, kunde det ikke falde mig ind at gaa imod.

Endelig omtalte det ærede Medlem, at der var sket adskillige Sammenlægninger, hvorved der var blevet større Herregaarde ud af den sammenlagte Jord. Udstykningsloven af 6. April 1906 er vel nu saa gammel, at den kan trænge til, at der bliver rettet ved den. Jeg arbejder ogsaa paa at faa et dertil sigtende Lovforslag udarbejdet, som maaske inden længe vil komme til at foreligge for den høje Rigsdag. I den nævnte Lovs § 17 staar der: „Sammenlægning maa kun omfatte højst 3 Bøndergaarde med et Hartkornstilliggende af tilsammen ikke over 12 Tønder. Gaardenes Jorder skulde være heldigt beliggende for samlet Drift og som Regel ligge i samme Kommune. Disse Fordringer er Landbrugsministeren dog bemyndiget til at fravige, naar særlige Omstændigheder tale derfor“. Jeg har i den Tid, jeg har været Minister, haft adskillige af disse Tilfælde til Behandling, og jeg skal indrømme, at jeg hver Gang har været meget betænkelig ved at gaa med til en Sammenlægning. Det har imidlertid altid været Praksis ikke at nægte Sammenlægning, naar de i det citerede Stykke af Paragraffen nævnte Betingelser er til Stede, og jeg har ikke anset det for heldigt at fravige denne Regel. Men af Hensyn dertil er det netop, jeg har tænkt paa at forelægge et Lovforslag, som gaar ud paa at rette lidt ved dette Forhold. Jeg vilde nemlig være meget tilbøjelig til at nægte ikke saa ganske faa af disse Sammenlægninger, men naar Sogneraadet anbefaler Sagen, og Praksis har været saadan til Dato, har jeg ikke ment, det var værd administrativt at rette den Regel, som var fulgt i disse Aaringer. Heldigst vil det være at forelægge Rigsdagen et Forslag, saa at det bliver Rigsdagen, som tager Bestemmelse om, hvorvidt denne Praksis skal følges i Fremtiden eller ikke.

I samme Paragraf staar der, at naar en Gaard nedlægges, skal der udlægges et Pligthus, som skal være saadan og saadan, men „disse Pligthuses Oprettelse kan Landbrugsministeren efter Kommunalbestyrelsens Anbefaling frafalde“. Jeg har ikke i noget Tilfælde været med til at frafalde Oprettelsen af Pligthuse, skønt Kommunalbestyrelserne maaske nok enkelte Steder har anbefalet det. Det gaar jo til paa den Maade, at Kommunalbestyrelserne ikke altid tager rent praktiske Hensyn. De mener,